

Fővárosi Ítéltábla
4.Pf.21.226/2012/4.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Dömös Erzsébet ügyvéd által képviselt felperesnek, a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. március 20. napján meghozott, 20. sorszám alatt kijavított, 36.P.21.717/2011/15. számú ítélete ellen, az alperes részéről 16., 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 7.500 (hétezer-öttszáz) forint másodfokú perköltséget. Megállapítja, hogy a le nem rótt 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a 2005. július 24. napján elszenvedett közlekedési balesetéből eredő vagyoni és nem vagyoni kárainak 50% kármegosztás alapulvételével történő megfizetésére kérte kötelezni az alperest gépjármű kötelező felelősségbiztosítás alapján.

Az alperes a kárfelelősséget, annak mértékét és térítési kötelezettségét nem vitatta, az egyes kárigények jogalapját, összegszerűségét részben vitatta

Az elsőfokú bíróság a kijavított ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 10.076.504 forintot, ebből 153.024 forint után 2008. január 1. napjától, 120.000 forint után 2009. március 1. napjától, 1.400.000 forint után 2009. november 15. napjától, 8.000.000 forint után 2010. február 17. napjától, 86.000 forint után

2010. május 15. napjától, 192.590 forint után 2010. július 1. napjától a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatot. Kötelezte az alperest, hogy 2012. április 1. napjától minden hónap 10. napjáig előre esedékesen fizessen meg a felperesnek 37.797 forint járadékot azzal, hogy e fizetési kötelezettség 27.000 forint járadék vonatkozásában véghatáridő nélkül, 10.797 forint tekintetében a felperes öregségi nyugdíjkorhatárának eléréséig terheli az alperest. Kötelezte továbbá az alperest fizessen meg a felperesnek 400.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezett a lejárt és folyó járadék előzetes végrehajthatóságáról. Megállapította, hogy a le nem rótt 730.560 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet indokolása értelmében a kárfelelősség a Ptk. 339. § (1) bekezdés és 340. § (1) bekezdésen alapul, azzal, hogy a felperes nem vitatta a kár bekövetkezésében 50% mértékben közrehatását, míg az alperes térítési kötelezettsége a 190/2004.(VI.8.) Kormányrendeleten. Az elsőfokú bíróság a peres felek által elfogadott az alperes felkérésére készült szakvéleménnyel egyezően állapította meg a felperes baleseti sérüléseit, a felperes maradványállapotát, továbbá azt, hogy a felperes baleseti eredetű munkaképesség csökkenésének mértéke 100%, ápolásra 2007. december 15-ig szorult, ekkor lett II. csoportú rokkant, 2007. december 11. napjától gondozásra szorul. A Ptk. 355. § (1), (3), (4) bekezdés alapján érvényesített egyes kártételek vonatkozásában rámutatott, hogy a költségpótló járadékokra a Ptk. 280. § (3) bekezdése nem alkalmazható. A fellebbezéssel támadott gondozási költség vonatkozásában nem osztotta az alperes álláspontját, miszerint a gondozás költségét a társadalombiztosítás fedezi. A felperes kórházi kezelését követő gondozási költségre az alperes nyilatkozata és az 50%-os felperesi közrehatás értékelésével 25.000 forintot ítélt alaposnak, ezért 2012. március 31-ig lejárt 1.400.000 forint és középarányos kamata, valamint 2012. április 1. napjától havi 25.000 forint gondozási járadék véghatáridő nélküli megfizetésére kötelezte az alperest.

Az első fokú kijavított ítéletnek a gondozási költségre vonatkozó rendelkezései ellen nyújtott be fellebbezést az alperes. A fellebbezésében a kijavított ítélet részbeni megváltoztatását, az összegű marasztalási összeg 8.484.914 forintra és a költségpótló járadék összegének 2.000 forintra történő leszállítását kérte. Sérelmezte az indokolási kötelezettség mellőzését. Álláspontja szerint a legszélesebb társadalombiztosítási és szociális ellátásra és arra is tekintettel, hogy fiktív kártérítésre nem kerülhet sor, a követelés alaptalan. Hivatkozása szerint a felperest az 1997. évi LXXXIII. tv. (Ebtv.) 14. § (3) bekezdése és az ahhoz kapcsolódó 20/1996.(VII.26.) NM. rendelet 1. számú melléklet 5. pontja szerint mint baleseti sérültet a testi higiéne biztosítására és a mozgás segítésére is kiterjedő otthoni ápolás illeti meg, végső soron a 43/1999.(III.3.) Korm. rendelet 35. § (11) bekezdése szerint az indokoltságához igazodó terjedelemben, így vagyoni hátrányról és vagyoni hátrányt kiküszöbölő szükséges költség felmerültéről a Ptk. 339. § és 355. § (1) és (4) bekezdése alapján nem lehet szó. Amennyiben a felperes nem ápolásra, hanem szinonim tartalmú gondozásra szorul, a felek által nem vitatott orvosi véleményre hivatkozott, miszerint a felperes az Ebtv. 11. § (1) bekezdés d-e)

pontjai szerint is jogosult háziorvosi, illetve az által rendelt gondozásra, ápolásra, továbbá az 1993. évi III. tv. 63. § alapján is felperest házi segítségnyújtás keretében gondozás illeti meg, azaz a felperest a gondozás az indokoltsága teljes mértékéig megilleti, mely körülmények között nem bizonyított, hogy mindezek ellenére a Csjt. alapján felperest gondozni köteles hozzátartozók vonatkozásában és kártérítés hiányában a károkozóra eső előny elhárítása végett kártérítés lenne alapos. Megítélése szerint amennyiben a Csjt. szerinti hozzátartozói gondozás ellentételezésére sor is kerülhetne, a felperes úgy sem tarthatna igényt ezen felmerült kár és vagyoni hátrány hiányában imaginárius térítésre, hanem az a gondozást végző személyt illetné meg.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú kijavított ítélet helybenhagyását indítványozta. Kiemelte, hogy nem műtét utáni szakápolási, hanem személye körüli ellátásra szorult, a baleseti sérülése jellege igényelte az állandó közvetlen hozzátartozói, anyai gondoskodást. Utalt arra, hogy nem volt megoldható erre szakosodott szerződés szerinti szakápolás igénybe vétele, illetve amennyiben az alperes által hivatkozott szolgáltatások igénybe vételére szorult volna, az hosszú időt vett volna igénybe és ápolása megoldhatatlan lett volna arra az időre. Kifejtette, hogy a lakhelye körzetében működő szolgáltató igénybe vétele sem megfelelő és elégséges a felmerülő gondozási feladatok ellátására. Kiemelte, hogy agysérülése miatt 24 órás felügyelete szükséges, amely nem ápolást, hanem felügyeletet jelent.

A fellebbezés nem alapos.

A kereset jogalapja nem volt vitatott, azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet jogszabályi felhívását a jogalap körében a veszélyes üzemi felelősségre tekintettel a Ptk. 345. § (1) bekezdés felhívásával pontosítja.

Fellebbezéssel támadott kizárólag a kijavított ítéletnek a gondozási költségre vonatkozó rendelkezése volt. A Fővárosi Ítélőtábla ezért a Pp. 228. § (4) bekezdés és 253. § (3) bekezdés alapján kizárólag a fellebbezéssel támadott rendelkezés vonatkozásában bírálta el a fellebbezéshez kötötten az elsőfokú kijavított ítélet megalapozottságát.

Az alperes az első fokú eljárásban előterjesztett ellenkérelmében is már kifejtette jogi álláspontját a felperes gondozásának társadalombiztosítási ellátás fedezettsége tekintetében. Az elsőfokú bíróság e körben a Pp. 221. § (1) bekezdés alapján fennálló indokolási kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget, azonban az elsőfokú bíróság érdemi döntése ennek hiányában is egyértelmű, így felülbírálnak volt, ezért ez az eljárási szabálysértés nem adott alapot a Pp. 252. § (2) bekezdés alkalmazására.

A Ptk. 355. § (4) bekezdés szerint kár a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenés, minden olyan költség, amely a károsultat ért hátrány kiküszöböléséhez, illetve csökkentéséhez szükséges, indokoltan felmerült költség.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a károsultat kárenyhítési kötelezettség terheli, melynek értelmében a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható; nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget. A kárenyhítési kötelezettség megszegését nemcsak tevékeny magatartás, hanem mulasztás is megvalósíthatja, így olyan mulasztás is, amely a károkozó magatartás hátrányos következményei, a kárként felmerülő költségek lehetséges csökkentésének elmulasztásában jelentkezik.

Az nem vitás tény, hogy a felperes baleseti sérülései, baleseti maradványállapota a folyamatos gondozását teszik szükségessé, indokoltá. A Ptk. 355. § (4) bekezdés alapján - a törvényi megfogalmazásból következően - a felperes gondozásával felmerült költség kárnak minősül, amelyet így a felperes alappal érvényesíthet az alperessel szemben.

Az alperes a felperes által érvényesített gondozási költséget azért nem tartotta megalapozottnak, mert megítélése szerint azt a társadalombiztosítás fedezi, a társadalombiztosítás keretében igénybe vehető szolgáltatásokkal a felperesnek az érvényesített költsége nem merült volna fel. Az alperes ezen állítása - annak bizonyítottsága esetén - nem a költség indokoltsága, azaz a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése, hanem a Ptk. 340. § (1) bekezdése, a felperes kárenyhítési kötelezettsége körében értékelhető. A kárenyhítési kötelezettség megsértésének törvényi feltételei bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján az alperest terhelte.

Az ingyenesen, illetve kedvezményesen igénybe vehető társadalombiztosítási szolgáltatások és így a társadalombiztosítás keretében megtérülő költségek következtében a felperes perbeli balesettel okozati összefüggésben felmerülő kárai, kiadásai, illetve költségei csökkentésének a lehetőségét alapítják meg. Ezért amennyiben bizonyított, hogy a felperes jogosulttá válása ellenére nem vett igénybe olyan társadalombiztosítási ellátást, amelynek következtében a balesettel okozati összefüggésben felmerült költségei csökkenthetők lettek volna, abban az esetben arra vonható ténymegállapítás, hogy a kára csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, így ez a magatartása a kárenyhítési kötelezettség megszegésének megállapítására adhat alapot.

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló a balesetkor és jelenleg hatályos 1997. évi LXXXIII. törvény 14. § (3) bekezdése egyaránt akként rendelkezik, hogy a biztosított külön jogszabályban foglaltak szerint jogosult fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást kiváltó otthoni szakápolásra. E külön jogszabály az otthoni szakápolási tevékenységről szóló 20/1996.(VII.26.) NM rendelet, amelynek 1. § (1) bekezdése szerint az otthoni szakápolás a biztosított otthonában vagy tartózkodási helyén, kezelőorvosának rendelésére, szakképzett ápoló által végzett tevékenység. A rendelet 1. számú melléklete taxatív meghatározza az otthoni szakápolás keretében ellátható feladatokat.

E tevékenységek a megfogalmazásukból és tartalmukból következően ápolási tevékenységet és az ápolási tevékenységen belül is annak szakképzettséget igénylő és feltételező részét fedik le. Az ápolási és gondozási feladatok, tevékenységek sem a köznap értelemben, sem a kártérítési bírói gyakorlatban nem azonosak. Az alperes orvosszakértője által készített, a felperes által is elfogadott szakvélemény is különbséget tesz ápolás és gondozás között; a felperes

gondozásra szorultságát 2007. december 11-ét követően folyamatosan, időkorlát nélkül állapította meg. Mindezek alapján az alperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében az ápolás és a gondozás szinonim tartalmára. A gondozás tehát nem azonos az ápolással, így különösen nem a szakápolási feladatokkal. Ezért a gondozás a felhívott jogszabályokban írt szakápolási feladatot nem lefedő tevékenység. Mindezek kifejtése mellett, miután a felperes a gondozásra szorultságára alapítottan érvényesített gondozói járadékigényt, így az alperes által hivatkozott, fentiekben idézett szakápolás igénybe vételének elmulasztása fel sem vetődhetett.

Az alperes által felhívott házi segítségnyújtás a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 56-57. §-ának rendelkezései értelmében szociális szolgáltatás, a szociális alapszolgáltatás egyik fajtája, amely a szociálisan rászorultak részére biztosítható. Ebből következően nem a társadalombiztosítás keretében és nem alanyi jogon járó juttatás, hanem szociális rászorultság esetén meghatározott feltételek teljesülése mellett és eljárás eredményeként adható.

Az alperes mindezeket meghaladóan az őt terhelő bizonyítás ellenére nem bizonyította, hogy a felperes lakóhelyén a felperes gondozása körébe tartozóan, a felperes állapotához igazodó térítésmentes szolgáltatás igénybe vehető lett volna a felperes számára. A kifejtettek értelmében az alperes nem bizonyította, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

A felperes baleseti sérülései és baleseti maradványállapota elsődlegesen és meghatározóan a mentális állapotára vannak érdemi khatással. A felperes ezen állapota elsődlegesen és meghatározóan napi 24 órás felügyeletet tesz szükségessé. A felperes állapotából adódóan a hozzátartozóját fogadja el gondozójának. Mindezek alapján a felperes gondozásának hozzátartozó általi ellátása nem tehető kérdésessé. Az a tény, hogy a hozzátartozó látja el a felperes gondozását ellentételezés nélkül, a töretlen ítélkezési gyakorlat alapján alapot ad a károsult számára a károsultnál felmerült költségként történő kártérítési járadék igény érvényesítésére. A járadék összegszerűsége körében, a mérték meghatározása során mérlegelendő az, hogy nem gazdálkodó szervezet, hanem hozzátartozó látja el a gondozási tevékenységet.

Mindezen indokbeli kiegészítéssel az elsőfokú bíróság érdemi döntése a gondozási járadék jogalapja és összegszerűsége tekintetében egyaránt helytálló.

A Fővárosi Ítélőtábla ezért az elsőfokú bíróság kijavított ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

A Fővárosi Ítélőtábla a másodfokú perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján határozott, melyben a 32/2003.(VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2), (5)bekezdés alapján a felperest képviselő ügyvéd díját számolta el. Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése alapján a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. § szerint az állam viseli.

, 2012. november 8.

. Németh László sk.
a tanács elnöke
. Merőtey Anikó sk.. Pullai Ágnes sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül